

فیات فقط اتومبیل نمی‌سازد!

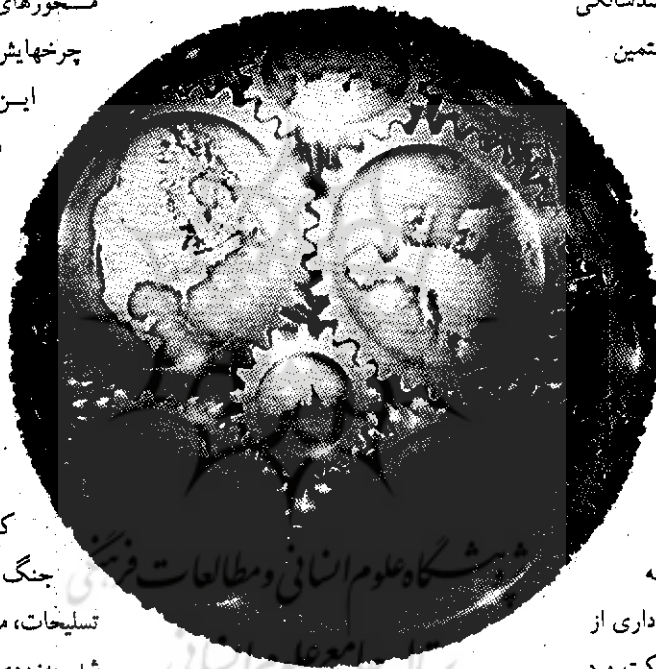
اینترنت/ اوت ۱۹۹۹

مترجم: ب. صارمی

○ در مقایسه با زرق و برق جشن یکصدسالگی شرکت فیات، مراسم یکصدو بیستمین سالگرد تأسیس پادشاهی ایتالیا و دولت ملی، بیشتر حالت جشنهای روستایی را داشت. تعجیبی هم ندارد. کسی که در این جشن مورد ستایش قرار می‌گیرد، یکی از قدرتمندترین مردان کشور است. او «جیوانی آگنلی»، نوه مؤسس شرکت فیات است که در محافل عمومی، «رجیانی» نامیده می‌شود.

تصویر «رجیانی» در ضیافتها یا به هنگام افتتاح نمایشگاهها و بهره‌برداری از مراکز مختلف، در آرم جدید شرکت و در بسیاری از مواقع دیگر، به چشم می‌خورد. در قرن گذشته، هنگامی که روند صنعتی شدن ایتالیا در منطقه وسیع میلان-تورین-جنوا به سرعت در جریان بود، فیات به اتفاق شرکتهایی چون پیرلی و ایوتی، در این تحولات پیشگام بود.

کمپانی فیات در تاریخ ۱۱ ژوئیه ۱۸۹۹، در قصر کنت «بریچرازیو» در ویلاگرانگه در تورین تأسیس شد. در میان کسانی که این قرارداد را به امضا رساندند، امضا جیوانی آگنلی، پسر یکی از ملاکان بزرگ و افسر سواره‌نظام نیز به

سجورهای آن از یکدیگر ثابت بودند و چرخهای شیبه به چرخهای دوچرخه بودند. این اتومبیل با استفاده از یک میله هدایت می‌شد که به صورت افقی قابل حرکت بود. انتقال نیرو در این اتومبیل به وسیله زنجیر صورت می‌گرفت. شرکت فیات به سرعت در منطقه شمال گسترش یافت. این شرکت در سال ۱۹۰۱، اولین اتومبیلها را به کشور فرانسه که مقر کمپانی رنو بود، صادر کرد. در حین جنگ جهانی اول این شرکت با تولید تسلیحات، مبدل به یکی از برندگان اصلی جنگ شد. به زودی این کمپانی تبدیل به بزرگترین مجموعه صنعتی ایتالیا شد.

در دهه بیست، کارخانجات تورین همپای سایر تولیدکنندگان مطرح اتومبیل بود و نقش مهمی را در بازار خودروی اروپا و جهان بازی می‌کرد. امروزه اتومبیلهایی چون آلفارومئو، لانچیا و فراری توسط کارخانجاتی تولید می‌شوند که به فیات تعلق دارند. آگنلی که در دهه‌های شصت و هفتاد شکستهای را متحمل شده بود، با ارایه مدل‌های جدید و متمرکز کردن تولید و استفاده زود هنگام از فن‌آوریهای پیشرفته، توانست که دوباره به جمع موفق‌ترین

چشم می‌خورد. او پدر بزرگ رئیس فعلی کمپانی فیات بود و خیلی زود کنترل و مالکیت این شرکت را در دست گرفت.

□ فیات برنده اصلی جنگ

○ «آگنلی» نیز همچون کارل بنز و گوتمبلدایمر در آلمان، متوجه شد که دوره اسبها به آخر رسیده است و به زودی اتومبیلها، جای درشکه را خواهند گرفت. در پایان سال ۱۸۹۹ کارخانه تورین اولین اتومبیل خود را تولید کرد که ظاهر آن بسی شباهت به یک درشکه نبود. ظرفیت آن فقط دوتاسه نفر بود و فاصله

تولیدکنندگان اتومبیل پیوندند. ولی دهها سال است که تنها ۵۰٪ درآمد فیات از محل فروش اتومبیل تأمین می‌شود. مسافری که سوار هواپیماهای خطوط هوایی ایتالیا می‌شود و در طول پرواز یک نوشابه «جنیسانو» می‌نوشد، بدون این که خود متوجه باشد، دوبار از خدمات محصولات فیات استفاده کرده است. زیرا فیات در هر دوی این شرکتها سهم است. کسی که از رم به میلان می‌رود، با قطارهای شهری فیات یک ساعت زودتر به مقصد خواهد رسید. شرکت «فروپاریا» دوازده سال است که قطارهای شهری می‌سازد که ارتفاع کف آنها از زمین کمتر از ۳۵ سانتیمتر است. بدین ترتیب این قطارها احتیاج به پلکان ندارند. این امر نه تنها برای مسافران راحت‌تر است بلکه توقفها را کوتاهتر می‌کند و بدین ترتیب از لحاظ اقتصادی نیز به صرفه است.

کسانی که برای استراحت به آندلس در اسپانیا سفر می‌کنند، از بزرگراهایی می‌گذرند که فیات احداث کرده است و جهانگردانی که در مصر مشغول گشت و گذار هستند، از سدهایی دیدن می‌کنند که توسط این کمپانی ساخته شده‌اند.

محصولات این کمپانی در شصت کشور جهان و در ۱۱۰۰ شرکت وابسته تولید می‌شود. این شرکت در زمینه‌های مختلفی چون ساخت و ساز در ارتفاعات و اعماق، تولید ماشین‌آلات و فن‌آوری ارتباطی و آهن و فولاد و تولید مواد مصنوعی و غذایی، فعالیت دارد. این شرکت علاوه بر اینها در زمینه تبلیغات و انتشارات نیز فعالیت می‌کند و در کنار چهار روزنامه پرنفوذ، باشگاه فوتبال «یونتوس» را نیز تحت کنترل دارد. این شرکت بانکداری می‌کند و در بورس نیز فعال است و از برنامه‌های هنری و تحقیقاتی حمایت می‌کند. نباید فراموش کرد که شهر

تورین به‌خاطر فیات توانست میزبانی بیستمین دوره المپیک زمستانی را برعهده بگیرد. این بازیها برای آگنلی، درآمد جانبی کوچکی را نیز دربر خواهند داشت. زیرا فیات دارای زنجیره‌ای از مجموعه‌های تفریحی در محل برگزاری مسابقات اسکی سرعت در «استریر» است.

□ عرضه‌کننده بزرگ تسلیحات

○ اگر نگاهی به کنسرسیوم هوانوردی فیات بیفکنیم، می‌بینیم که کمپانی مذکور در این عرصه

فیات در دوران جنگ سرد ملزومات مهم نیروهای ایتالیایی و غیرایتالیایی ناتو را تولید می‌کرد. سایر محصولات تسلیحاتی فیات در جهان سوم، به‌خصوص در خاور نزدیک و خاورمیانه به فروش می‌رسند. در جزوات تبلیغاتی مربوط به یکصدمین سالگرد تأسیس این شرکت اشاره‌ای به تولیدات نظامی فیات نمی‌شود. فهرست کامل محصولات این شرکت چندصد صفحه را دربر خواهد گرفت. در ذیل تنها به ذکر گزیده‌ای از این محصولات اکتفا می‌کنیم.

فیات دارای کارخانه‌های سازنده کشتیهای نظامی و هواپیماهای جنگنده است. در سال ۱۹۵۱ اولین هواپیمای جت ایتالیایی توسط این کارخانه‌ها تولید شد. علاوه بر این، کمپانی فیات صاحب کارخانجات مهمات‌سازی است که از

فشنگ تفنگهای معمولی تا گلوله‌های توپ، همه‌نوع مهماتی را تولید می‌کنند. به عقیده کارشناسان، گردش پول سالانه این کمپانی که تعداد کارکنان آن ۲۵۰ هزار نفر است، بر صد میلیارد مارک بالغ می‌گردد که بخش قابل توجهی از آن، از محل تولیدات تسلیحاتی کسب می‌گردد.

□ مرکز مبارزات طبقاتی

○ «جوانی آگنلی» طی یک برنامه وسیع تبلیغاتی اعلام کرد که دیگر تسلیحات نظامی تولید نخواهد کرد.

خبرنگاران، پس از تحقیق در این زمینه به این نتیجه رسیدند که او فقط تولید محصولاتی را متوقف می‌کند که سودآور نیستند و نمی‌توان آنها را به تولید انبوه رساند. اظهارات آگنلی، به طوری که بعد مشخص شد، بیشتر جنبه تبلیغاتی داشتند. هنگامی که خبرنگاران نتیجه تحقیقات خود را منتشر کردند، او با عصبانیت

نیز سود فراوانی کسب کرده و حرفی برای گفتن دارد. یکی از شرکتهای وابسته به فیات، شرکت SNIA است که در زمینه تولید موشکها و الیاف شیمیایی و نساجی فعالیت دارد. این شرکت سفارشهایی را در چارچوب برنامه فضایی SDI دریافت کرده بود. آگنلی، چه در رابطه با ماهواره‌های فضایی نسل آریان و چه در رابطه با پروژه‌های فضاوردی «اوپره‌کا»، همواره در فعالیتهای این بخش سهمیه بوده است. شرکت «فیات آویاتسیون» که تورین هواپیما، موتور کشتی و توربینهای گازی تولید می‌کند، سازنده تجهیزات فضاوردی نیز هست.

مدتها قبل از اینکه فیات به فروش تجهیزات فضاوردی بپردازد، بازار تسلیحات ایتالیا را کنترل می‌کرد. مؤسس فیات، که یک افسر سواره‌نظام بود، اهمیت اتومبیل را به عنوان یک وسیله نقلیه نظامی درک کرد و در طی جنگ جهانی اول و همین طور در دوران جنگ جهانی دوم به تولید خودروهای نظامی پرداخت.

گفت: «تمام بخشها را به یکباره نمی توان تعطیل کرد».

و در واقع آگنلی چطور می توانست بخش نظامی کمپانی را تعطیل کند، در حالی که ایتالیا در عملیات نیروهای حافظ صلح در سومالی و آلبانی مشارکت می نمود و در حملات ناتو به صربستان شرکت می جست. اکنون نیز، نیروهای زمینی ایتالیایی در کوزوو مستقر هستند. اکنون فیات دوباره تانکهای سبک و سنگین و وسایل حمل و نقل جمعی نظامی، ابزارهای هوشمند هدایت موشک و سنسورهای پاینده سلاحهای

ضد هوایی تولید میکنند که در درگیریهای یوگسلاوی مورد استفاده قرار گرفتند.

درگیریهای میان کارگران و سرمایه داران، همواره در شرکت فیات بروز می کردند. هنوز جوهر اسناد تأسیس کمپانی فیات خشک نشده بود که در تورین

اولین واحدهای حزب سوسیالیست و اولین اتحادیه ها پا گرفتند. شرکت فیات در طول دوران صدساله فعالیت خانواده آگنلی همواره صحنه نبردهای طبقاتی ضدفاشیستی، ضدنظامیگری و درگیریها و کشمکشهای سیاسی و اجتماعی بوده است. اعتصاب همگانی در مخالفت با جنگ در ژوئن سال ۱۹۱۴، شورش کارگران تورین برای «صلح و نان» در سال ۱۹۱۷، اشغال کارگاهها و تأسیس گارد سرخ و همچنین مبارزات ضدفاشیستی که در سال ۱۹۴۳ به اوج رسیدند، شورش آوریل ۱۹۴۵ برای براندازی فاشیسم و درگیریهای دهه های شصت و هفتاد که آگنلی با توسل به نیروهای امنیتی کارخانه های خود به نحو خشونت آمیزی با آنها مقابله نمود و مقاومت کارگران در برابر کاهش خدمات اجتماعی مواردی هستند که در جشنهای یکصدمین سالگرد تأسیس این شرکت، اشاره ای

به آنها نمی شود.

آگنلی ها حتی در دوره حکومت فاشیسم اعتقاد نداشتند که سیاستمداران بتوانند از منافع ایشان به نحو احسن دفاع نمایند. به همین دلیل هم ایشان همواره سعی داشتند که خودشان زمام امور مربوط به خود را در دست داشته باشند. پدر بزرگ جیوانی، در اول جوانی به سنای ایتالیا راه یافت و این منصب را پس از خود، به صورت مادام العمر برای نوه اش به ارث گذاشت. سناتور آگنلی، به همراه «پیرلی و الیوتی» در جریان قضیه «ماتئوتی» آشکارا از موسیلمانی حمایت

از سال ۱۹۸۹ تا کنون ۱۵۰ شرکت به شرکتهای تحت کنترل فیات اضافه شده اند. این طور که به نظر می رسد، شرکت فیات قصد دارد، شرکتهایی چون فورد، میتسوبیشی و گروه لازارد فرانسه را در خود ادغام کند.

کردند و بدین ترتیب از سرنگونی او جلوگیری به عمل آوردند. «آگنلی» برای تقویت حزب فاشیست، حتی پیراهن سیاه ایشان را نیز بر تن کرد. ولی هرچه باشد او یک کاپیتالیست تمام عیار بود و به موقع متوجه شد که نقشه های خود بزرگ بینانه موسیلمانی و هیتلر محکوم به شکست هستند. به همین علت او در سال ۱۹۴۳ جانب پادشاه، واتیکان و سرمایه داران بزرگ را گرفت که از موسیلمانی روی برگرداندند و مارشال «بادوگیلو» را به حکومت رساندند. آگنلی قبل از تسلیم شدن ارتشهای آلمان و ایتالیا، نوه خود را که در تونس و در رکاب رومل خدمت می کرد، به تورین بازگرداند. در حالی که آگنلی نزد آمریکاییهایی اقامت جسته بود که از جنوب وارد کشور شده بودند، «ویتوریو والتا» در تورین تولید تسلیحات را ادامه می داد و مقاومت کارگران را سرکوب می کرد و بدین ترتیب تا پایان

جنگ تا آنجایی که امکان داشت، پول در آورد. «والتا» طبق توصیه آگنلی دوباره به عضویت حزب جمهوریخواه فاشیست که دوباره شکل گرفته بود در نیامد و حتی از قبول مقام وزارت که توسط موسیلمانی به او پیشنهاد شده بود، سر باز زد. ولی از هیچ اقدامی برای تقویت ارتش هیتلر و موسیلمانی خودداری ننمود.

نتیجه این اقدامات این بود که نام والتا از سوی کمیته رهائی ملی، در فهرست جنایتکاران جنگی قرار گرفت. در آوریل سال ۱۹۴۵ افسران آمریکایی او را از چنگ یک دسته پارتیزان که قصد دستگیری او را داشتند، نجات دادند. این امر باعث تعجب نبود. زیرا معاون والتا، جان کارلو کامرانزا، به دستور آگنلی یک سال پیش از این جریان در شهر برن، آن دالس، رئیس دفتر خدمات استراتژیک (OSS) که بعدها

به CIA تبدیل شد را ملاقات کرده بود، تا آینده فیات را در دوران پس از جنگ روشن کند. در میان کمکهای آمریکاییها می توان به بازگرداندن شرکتهای تسلیحاتی به صاحبان و مدیران اصلی شان اشاره کرد. صاحبان این کارخانه ها توسط کمیته های رهائی، از کار برکنار شده بودند. از آنجایی که ادوارد، پسر مؤسس فیات، در سال ۱۹۳۵ فوت کرده بود، امور این شرکت در سالهای ۱۹۴۵ تا ۱۹۶۶ توسط والتا به انجام می رسید و آنگاه دوره جیوانی دوم آغاز گشت که در سال ۱۹۲۱، به دنیا آمده بود. رقیب حس کردند که مدیریت این شرکت ضعیف شده است و گمان بردند که به زودی امپراتوری فیات تجزیه و فروخته خواهد شد.

برای مدتی به نظر می رسید که این گمان اشتباهان مطابق با واقعیت باشد. ولی پس از مدتی، جیوانی جوان پاچای پای پدر بزرگش گذاشت و

این گروه اقتصادی خانوادگی را که تا آن هنگام به صورت پدرسالارانه و یک قطبی اداره می‌شد، طی چندسال با به کارگیری مدیریت مدرن، به یک امپراتوری پیشرفته تبدیل کرد که دوباره جزو موفقترین شرکت‌های جهان محسوب می‌گردد.

جیوانی دوم در صحنه سیاسی به عنوان یک فرد انعطاف‌پذیر، با تفکر عمل‌گرایانه شناخته شده است.

او به جای اینکه از حزب دموکرات مسیحی حمایت کند که دهها سال دولت را تشکیل داده بود، از سوسیالیستها حمایت کرد و خواهرش سوزانا را به عنوان کارگزار دولتی در امور

خارجی وارد کابینه کرد. هنگامی که

آلدومورو، رییس حزب

دموکرات مسیحی، در دهه

هفتاد دست به یک ائتلاف

با کمونیستها زد، رییس فیات

در خفا از این امر حمایت

کرد و امیدوار بود که حزب

کمونیست به خاطر مسئولیتهای

دولتی دچار استهلاک گردد.

همین طور هم شد.

آگنلی که با وزیر خارجه آمریکا، هنری

کیسینجر، روابط نزدیک و دوستانه‌ای داشت،

در برابر دخالت‌های ایالات متحده در امور داخلی

کشورش، همواره از استقلال ایتالیا دفاع می‌کرد و

می‌گفت: «ایتالیا مستعمره آمریکا نیست». او از

خرید نفت از قذافی ابایی نداشت و در شوروی با

استفاده از خطوط دست دوم تولید، یک کارخانه

عظیم تولید اتومبیل را تأسیس کرد که

خودروهایی لادا تولید می‌کردند.

□ قانون جنگل در سرمایه‌داری

○ پس از این‌که برلوسکینی، سرمایه‌دار بزرگ و

صاحب شبکه‌های تلویزیونی، در سال ۱۹۹۴ به

همراه نشوفاشیستها، دولت جدیدی را تشکیل

داد، «آگنلی» به مخالفان در جناح میانه‌رو و

چپ‌گرا روی آورد. این جناح دوسال بعد از آن در

انتخابات پارلمانی برنده شد. خواهر آگنلی،

سوزانا وزارت خارجه را برعهده گرفت. امروزه

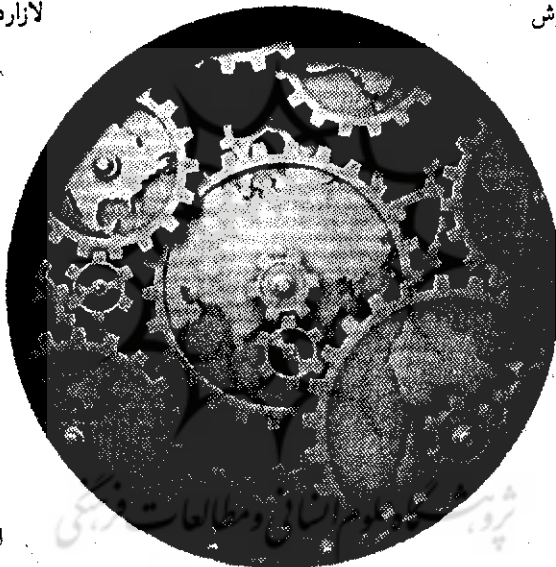
آگنلی از حزب سوسیال دموکرات به رهبری

«ماسیمودالما» حمایت می‌کند که در صدر

دولت قرار دارد. آگنلی انتظار دارد که این حزب

بهرتر از احزاب بزرگ دیگر قاذز به کاهش

خدمات اجتماعی باشد. در امور اقتصادی برای

فیات،

همان قانونی صادق است که برای شرکت‌های

دیگر نیز صدق می‌کند. قانون جنگل در

سرمایه‌داری: دریدن و یا دریده شدن. آگنلی که

به موقع متوجه روند جهانی تمرکز سرمایه‌ها

شده است، در سالهای گذشته با خرید واحدهای

فن‌آوری پیشرفته در داخل و خارج از کشور و

به‌واسطه ادغام واحدهای دیگر در اروپا،

آمریکای جنوبی و آسیا (به‌خصوص در ژاپن،

چین و هند) به منافع قابل توجهی دست یافته

است.

در این میان می‌توان به خرید کارخانجات

تراکتورسازی و بخش کشاورزی شرکت فورد و

همچنین خرید بخش تولید ماشین‌آلات

راهسازی کارخانجات «نیوهلند» اشاره کرد.

شرکت ماشین‌آلات هیتاچی که بیش از ۲۰٪

بازار جهانی را در اختیار دارد با همکاری فیات

به یکی از پرفرودترین شرکت‌های این بخش مبدل

خواهد شد.

از سال ۱۹۸۹ تاکنون ۱۵۰ شرکت به

شرکت‌های تحت کنترل فیات اضافه شده‌اند.

این‌طور که به نظر می‌رسد، شرکت فیات قصد

دارد، شرکت‌هایی چون فورد، میتسوبیسی و گروه

لازارد فرانسه را در خود ادغام کند.

منابع مطلع، شرکت فیات را چهارمین

شرکت بزرگ صنعتی و دومین شرکت

بزرگ تولیدکننده اتومبیل در اروپا

می‌دانند.

هنوز معلوم نیست که آیا

در آینده این امپراتوری توسط

یکی از اعضای خانواده آگنلی

هدایت شود یا خیر.

تنها پسر رجبیانی، ادواردو،

گرچه بیش از اندازه به خوشگذرانی و

لهو و لعب تمایل ندارد، ولی بیشتر به

ادبیات و مذاهب شرقی علاقه‌مند است و مایل

نیست که بر دارایی‌های خاندانش بیفزاید. یکی از

نوادگان مؤسس فیات، یعنی جیوانی آلبرتو، در

سال ۱۹۹۷ به مرض سرطان مبتلا شد

و درگذشت و اکنون فرزند دیگر خانواده، یعنی

جان الکان، برای این کار در نظر گرفته شده

است. مشکل این است که اوفقظ ۲۴ سال دارد و

جیوانی آگنلی ۷۸ ساله است و مدیرعامل فیات،

چزاره رومیئا، ۷۷ سال از عمرش گذشته. آیا

آنها منتظر خواهند ماند تا رییس جدید کمی

مسن‌تر شود؟ ■